

SZÁMVITELI KÉZIKÖNYVEK

**KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK
KONTÍROZÁSA A-TÓL Z-IG**

Budapest, 2019

Szerző:
Szamkó Józsefné

Sorozatszerkesztő:
Kökényesiné Pintér Ilona

ISBN 978-963-638-571-2

ISSN 2416-2310 (*Tanácsadói könyvek*)
ISSN 1787-7342 (*Számviteli kézikönyvek*)

Kiadja a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
Felelős kiadó: dr. Balogh Ákos a SALDO Zrt. vezérigazgatója
A SALDO Kiadó az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és
Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

© A Saldo Kiadó valamennyi kiadványa szerzői jogvédelem alatt áll.
E kiadvány bármely részének sokszorosítása, bármilyen adatrendszerben való tárolása
(papír; elektronikus stb.) a kiadó előzetes írásbeli engedélye nélkül tilos!

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	7
Az alkalmazott könyvviteli és nyilvántartási számlákhoz magyarázat	7
I. IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAI	9
1. Immateriális javak beszerzése	9
2. Immateriális javak előállítására saját kivitelezésben	10
3. Kis értékű immateriális javak beszerzése	10
4. Immateriális javak egyéb állomány változásai	11
5. Immateriális javak beszerzése adott előleggel.....	11
6. Tárgyi eszközök beszerzése.....	12
7. Tárgyi eszközök előállítására saját kivitelezésben	14
8. Tárgyi eszközök felújítása	14
9. Kis értékű tárgyi eszközök beszerzése	16
10. Immateriális javak és tárgyi eszközök egyéb állományváltozásainak elszámolása – <i>Növekedések</i>	17
11. Immateriális javak és tárgyi eszközök egyéb állományváltozásainak elszámolása – <i>Csökkenések</i>	19
12. Koncesszióba, vagyonkezelésbe adás elszámolása	22
II. RÉSZESÉDESEKSEL ÉS KINCSTÁRJEGYEKKEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK	24
1. Részesedésekkel kapcsolatos elszámolások	24
2. Követelés fejében átvett részesedések elszámolása.....	25
4. Térítés nélküli átvett, ajándékba kapott, hagyatékként átvett részesedések elszámolása.....	26
5. Részesedések értékesítésének elszámolása.....	26
6. Részesedés térítés nélküli átadásának elszámolása	26
7. Egyéb gazdasági események a részesedéseknél	26
8. Kincstárjegyekkel kapcsolatos elszámolások	27
III. KÉSZLETEKKEL KAPCSOLATOS GAZDASÁGI ESEMÉNYEK KÖNYVELÉSI TÉTELEI	28
1. Készletek beszerzése	28
2. Saját termelésű készletek elszámolása.....	29
3. Készletekkel kapcsolatos egyéb állományváltozások – <i>Növekedések</i>	30
4. Készletekkel kapcsolatos egyéb állományváltozások – <i>Csökkenések</i>	31
5. Saját előállítású készletekkel kapcsolatos állományváltozások	33
IV. KÖVETELÉS JELLEGŰ SAJÁTOS ELSZÁMOLÁSOK	35
1. Adott előlegek elszámolása	35
2. Továbbutalási céllal átadott pénzeszközök elszámolása.....	36
3. Más által beszédett bevétel elszámolása.....	36
4. Forgótőke elszámolás	36
5. Vagyonkezelésbe adott eszközöknél visszapótlási követelés elszámolása	36
6. Folyósított, megelőlegezett társadalombiztosítási juttatások és családtámogatási ellátások elszámolása	37
7. Részesedésszerzés estén átadott eszközök	37
8. Letétre, megőrzésre, fedezetkezelésre átadott pénzeszközök, biztosítékok	37
V. KÖTELEZETTSÉG JELLEGŰ SAJÁTOS ELSZÁMOLÁSOK	38
1. Kapott előlegek elszámolása	38
2. Továbbutalási célból kapott bevételek elszámolása	39
3. Más szervezetet megillető bevételek elszámolása.....	39
4. Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközökkel kapcsolatos egyes kötelezettség jellegű sajátos elszámolások.....	39
5. Letétre, megőrzésre, fedezetkezelésre átvett pénzeszközök, biztosítékok	39
6. Egyéb sajátos kötelezettség jellegű sajátos elszámolások	40

VI. PÉNZESZKÖZÖKKEL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK	41
1. Fizetési számlák közötti átvezetések	41
2. Fizetési számla és pénztár közötti átvezetések	41
VII. KÖZHATALMI BEVÉTELEK ELSZÁMOLÁSA	42
1. Közhatalmi bevételek elszámolása abban az esetben, ha a költségvetési szerv beszedi a közhatalmi bevételt és azt teljes összegében felhasználhatja	42
2. A bevételt beszedő és a központi költségvetés/más szervezet között megosztott közhatalmi bevételek elszámolása.....	43
3. A beszedő szervezetet nem megillető közhatalmi bevételek elszámolása	44
4. A 2. és 3. pontokban a beszedő költségvetési szervet meg nem illető közhatalmi bevétel elszámolása a felhasználására jogosult szervezetnél	44
VIII. SZOLGÁLTATÁS VÁSÁRLÁSA ÉS NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK ELSZÁMOLÁSAI	45
1. Szolgáltatás vásárlása	45
2. Nyújtott szolgáltatások elszámolása	46
IX. TÁMOGATÁSOK ELSZÁMOLÁSA	47
1. Központi, irányító szervei támogatások	47
2. Működési célú támogatási bevétel államháztartáson belülről	47
3. Felhalmozási célú bevétel államháztartáson belülről	48
4. Működési célú támogatási bevétel államháztartáson kívülről	49
5. Felhalmozási célú támogatási bevétel államháztartáson kívülről.....	50
6. Működési célú, államháztartáson belüli támogatási bevétel közvetlen szállítói finanszírozással.....	51
7. Felhalmozási célú, államháztartáson belüli támogatási bevétel közvetlen szállítói finanszírozással.....	51
8. Működési és felhalmozási támogatási bevételek államháztartáson kívülről közvetlen szállítói finanszírozással	52
9. Felhalmozási célú, államháztartáson belüli támogatási bevétel közvetlen szállítói finanszírozással	53
X. SZEMÉLYI JUTTATÁSOK ÉS A KAPCSOLÓDÓ KÖZTERHEK ELSZÁMOLÁSAI	54
1. Személyi juttatások és a kapcsolódó közterhek elszámolásai a központi költségvetési szerveknél	54
2. Személyi juttatások és a kapcsolódó közterhek elszámolása az önkormányzati költségvetési szerveknél.....	55
3. Megelőlegezett társadalombiztosítási és családtámogatási ellátások elszámolása.....	56
4. December havi személyi juttatásokkal és közterheikkel kapcsolatos elszámolások	57
XI. DOLGOZÓKNAK LAKÁSKÖLCSÖN ÉS VÉGLEGES TÁMOGATÁS NYÚJTÁSÁNAK ELSZÁMOLÁSA	58
XII. MARADVÁNY-ELSZÁMOLÁS	59
XIII. ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ ELSZÁMOLÁSA	60
XIV. IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK ELSZÁMOLÁSA	62
XV. TÉVESEN, HIBÁSAN TELJESÍTETT KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK ÉS KIADÁSOK ELSZÁMOLÁSA	63
1. Költségvetési évben tévesen, hibásan nyilvántartásba vett bevételek és kiadások rendezése.....	63
2. Tévesen, hibásan nyilvántartásba vett, teljesített költségvetési bevételeknek és kiadásoknak a költségvetési évet követően történő elszámolás	64

XVI. EGYÉB GAZDASÁGI ESEMÉNYEK ELSZÁMOLÁSA	65
XVII. SAJÁT TŐKE EGYES ELEMEIVEL KAPCSOLATOS KÖNYVELÉSI TÉTELEK	67
1. Nemzeti vagyon induláskori értéke (411.) könyvviteli számla	67
2. Nemzeti vagyon változásai (412.) könyvviteli számla	67
3. Egyéb eszközök induláskori értéke és változásai (413.) könyvviteli számla	69
4. Felhalmozott eredmény (414.) könyvviteli számla	69
5. Eszközök értékhelyesbítésének forrása (415.) könyvviteli számla	70
6. Mérleg szerinti eredmény (416.) könyvviteli számla	70
XVIII. ZÁRÁSI FELADATOK ÉV VÉGÉN	71
XIX. ÉV NYITÁS UTÁNI KÖNYVELÉSI TÉTELEK	72
XX. KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK MEGSZŪNÉSÉVEL, ÁTALAKÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ELSZÁMOLÁSOK	72
1. Könyvelési tételek a megszűnő költségvetési szervnél	72
2. Könyvelési tételek beolvadás, illetve jogutód nélküli megszűnés esetén a jogutód, illetve az Áht. 11. § (5) bekezdése szerinti szervnél.....	73
3. Könyvelési tételek összeolvadás, illetve különválás esetén a jogutódnál	75
XXI. KIEMELT ELSZÁMOLÁSI SZABÁLYOK	77
1. Bekerülési érték meghatározása	77
2. Az értékcsökkenésének elszámolási szabályai	81
3. Értékvesztés elszámolási szabályai	83
4. Terven felüli értékcsökkenés és értékvesztés visszairásának szabályai	86
5. Értékhelyesbítés és visszairásának elszámolási szabályai.....	87
6. Külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek értékelési szabályai	87
7. A mérlegben értékkel szereplő eszközök és források értékelése.....	88
RÖVIDÍTÉSEK	95

BEVEZETÉS

A jelen kiadványunk a központi és az önkormányzati költségvetési szervek elszámolásaiban a leggyakrabban előforduló gazdasági események könyvelési tételeit mutatjuk be, mind a költségvetési, mind a pénzügyi számvitel szerint. A gazdasági események sorrendjénél igyekeztünk követni a számlaosztályok szerinti sorrendet, de ezt nem minden esetben lehetett betartani. A nyitás, a nyitás utáni rendező tételeket és az év végi zárás könyvelési tételei külön csoportban kerültek bemutatásra.

Az egyes gazdasági eseményekhez kapcsolódó könyvelési tételeknél a kiindulási alapot az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról szóló 38/2013. (IX.19.) NGM rendeletben foglaltak alkották, de a tételek bemutatásánál a költségvetési és pénzügyi számviteli kontírozások – ahol ez lehetséges volt – párhuzamosan jelennek meg a szükséges, olyan kiegészítésekkel, melyeket az NGM rendelet nem tartalmaz.

A kiadványt elsősorban gyakorló könyvelőknek ajánljuk, de az államháztartási mérlegképes könyvelői képzésbe részt vevőknek is segítséget nyújthat a tanulmányaik során.

Az alkalmazott könyvviteli és nyilvántartási számlákhoz magyarázat

A jelen kiadványban az egyes gazdasági eseményeknél bemutatásra kerülő könyvviteli és nyilvántartási számláknál az Áhsz. 16. számú mellékletében megjelölt számlák kerültek alkalmazásra. A pénzeszközöknél az alkalmazhatóság semlegessége miatt (központi költségvetési szerv, önkormányzati költségvetési szerv) a 33. számla került kijelölésre. A forintpénztár számla csak olyan esetekben került kijelölésre, ahol a gazdasági esemény erről szólt. Általában a gazdasági eseményeknél a tárgyévre vonatkozó tételek kerültek kijelölésre, és csak ott jelentek meg a következő évekre vonatkozó számlák, ahol ez a könyvelési tételhez elengedhetetlen volt. Azokban az esetekben ahol több számla is kapcsolódhatott egy-egy gazdasági eseményhez, ott pontozással került a könyvelési tétel kijelölésre. A jelenlegi jogszabályi előírások alapján a költségvetési szerv dönthet arról, hogy a pénzügyi számvitelben a 6-7. számlaosztályokat alkalmazza, vagy nem alkalmazza. A jelen kiadványban minden tételhez hozzárendelésre kerültek a 6-7. számlaosztály számlái, ahol ez értelmezhető volt.

I. IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSAI

1. Immateriális javak beszerzése

1a) Költségvetési támogatás terhére

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
1. Kötelezettségvállalás – eszköz ellenértéke – előzetes áfa	T 0021 – K 05612 T 0021 – K 05672	θ θ	
2. A beérkező és igazolt számla elszámolása végleges kötelezettségvállalásként – eszköz ellenértéke – előzetesen felszámított áfa	T 05612 – K 0021 és T 0022 – K 05612 T 05672 – K 0021 és T 0022 – K 05672	T 111, 112 – K 4216 T 36412, 36414 – K 4216	Az immateriális javaknál a beruházásokat nem lehet a 15. számlacsoportban könyvelni. A 11. számlacsoporton belül kell elkülöníteni a befejezetlen és a már aktivált eszközök értékét
– levonásba nem helyezhető áfa átvezetése a ráfordítások közé	θ	T 8435 – K 36414	Itt választhatják a költségvetési szervek azt, hogy minden gazdasági eseménynél elszámolják az előzetesen felszámított áfát, vagy egy összegben a havi zárási feladatoknál
3. Pénzügyi teljesítés	T 05613, 05673 – K 003	T 4216 – K 33	
4. Aktiválás	θ	θ	A költségvetési szerv döntése szerint lehet a könyvviteli számlák közötti átvezetéssel, vagy a részletező nyilvántartásokban rögzíteni

1b) Fejlesztési célú forrás terhére

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
1. Kötelezettségvállalás – eszköz ellenértéke – előzetes áfa	T 00212 – K 05612 T 0021 – K 05672	θ θ	
2. A beérkező és igazolt számla elszámolása végleges kötelezettségvállalásként – eszköz ellenértéke – előzetesen felszámított áfa	T 05612 – K 0021 és T 0022 – K 05612 T 05672 – K 0021 és T 0022 – K 05672	T 111, 112 – K 4216 T 36412, 36414 – K 4216	Az immateriális javaknál a beruházásokat nem lehet a 15. számlacsoportban könyvelni. A 11. számlacsoporton belül kell elkülöníteni a befejezetlen és a már aktivált eszközök értékét

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
– levonásba nem helyezhető áfa átvezetése a ráfordítások közé	∅	T 8435 – K 36414	Itt választhatják a költségvetési szervek azt, hogy minden gazdasági eseménynél elszámolják az előzetesen felszámított áfát, vagy egy összegben a havi zárási feladatoknál
3. Pénzügyi teljesítés	T 05613, 05673 – K 003	T 4216 – K 33	
4. Aktiválás	∅	∅	A költségvetési szerv döntése szerint lehet a könyvviteli számlák közötti átvezetéssel, vagy a részletező nyilvántartásokban rögzíteni
5. Időbeli elhatárolás, halasztott bevétel	∅	T 923 – K 443	Áhsz. 14. § (14) bekezdése szerint

2. Immateriális javak előállítása saját kivitelezésben

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
1. Kötelezettségvállalás	T 0021 – K 05...(2)	∅	Itt a kötelezettségvállalás általában működési kiadásokra történik
2. Végleges kötelezettségvállalás	T 05...(2) – K 0021 és T 0022 – K 05...(2)	T 51-55 – K 421.. és T 6-7 – K 591	
3. Állományba vétel		T 112 – K 572	Saját kivitelezés kizárólag a szellemi termékeknek értelmezhető
4. Áfa fizetési kötelezettség előírása	∅	T 36412, 36414 – K 36422	A 36414. számlára könyvelt előzetes áfát át kell vezetni a 8435. számlára

3. Kis értékű immateriális javak beszerzése

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
1. Kötelezettségvállalás – eszköz ellenértéke – előzetes áfa	T 0021 – K 05612 T 0021 – K 05672	∅ ∅	Kis értékű immateriális javak a 200 000 forint egyedi értéket nem meghaladó bekerülési értékű vagyoni értékű jogok, szellemi termékek
2. A beérkező és igazolt számla elszámolása végleges kötelezettségvállalásként – eszköz ellenértéke – előzetesen felszámított áfa	T 05612 – K 0021 és T 0022 – K 05612 T 05672 – K 0021 és T 0022 – K 05672	T 111, 112 – K 4216 T 36412, 36414 – K 4216	Az immateriális javaknál a beruházásokat nem lehet a 15. számlacsoportban könyvelni. A 11. számlacsoporton belül kell elkülöníteni a befejezetlen és a már aktivált eszközök értékét
– levonásba nem helyezhető áfa átvezetése a ráfordítások közé	∅	T 8435 – K 36414	Itt választhatják a költségvetési szervek azt, hogy minden gazdasági eseménynél elszámolják az előzetesen felszámított áfát, vagy egy összegben a havi zárási feladatoknál

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
3. Pénzügyi teljesítés	T 05613, 05673 – K 003	T 4216 – K 33	
4. Aktiválás	∅	∅	A költségvetési szerv döntése szerint lehet a könyvviteli számlák közötti átvezetéssel, vagy a részletező nyilvántartásokban rögzíteni
5. Terv szerinti értékcsökkenés elszámolása a bekerülési értékkel egyezően	∅	T 56 – K 119 T 6-7 – K 591	

4. Immateriális javak egyéb állomány változásai

Az immateriális javak esetében az egyéb állományváltozások könyvelési tételei megegyeznek a tárgyi eszközök egyéb állományváltozásaival, így ezek majd a tárgyi eszközök könyvelésnél kerülnek kimutatásra.

5. Immateriális javak beszerzése adott előleggel

Gazdasági esemény megnevezése	Költségvetési számvitel	Pénzügyi számvitel	Megjegyzés
1. Kötelezettségvállalás – eszköz ellenértéke – előzetesen felszámított áfa	T 0021 – K 05612 T 0021 – K 05672	∅	
2. Beruházásra adott előleg kifizetése előleg számla alapján	∅	T 36512 – K 33 T 36411 – K 33 vagy T 36413 – K 33 és T 8435 – K 36414	
3. Beérkező és igazolt számla elszámolása végleges kötelezettségvállalásként – eszköz ellenértéke – előzetesen felszámított áfa	T 05612 – K 0021 T 0022 – K 05612 és T 05672 – K 0021 T 0022 – K 05672	T 111,112 – K 4216 és T 36412 – K 4216 vagy T 36414 – K 4216	Ha a költségvetési szerv azt választja, hogy minden gazdasági esemény után átvezeti a levonásba nem helyezhető áfát a ráfordítások közé, akkor itt nem lehet az átvezetést elszámolni
4. Pénzügyi teljesítés	T 05613 – K 003 T 05673 – K 003	T 4216 – K 33	A pénzügyi teljesítés előleggel csökkentett összegben történik
5. Az előleg elszámolása pénzügyi teljesítésként	T 05613 – K 003 T 05673 – K 003	∅	
6. Az előleg rendezése	∅	T 4216 – K 36512 T 4216 – K 36411 vagy T 4216 – K 36413	
7. A levonásba nem helyezhető áfa átvezetése a ráfordítások közé	∅	T 8435 – K 36414	Itt az összeg a teljes áfa és az előleg áfájának a különbözete
8. Aktiválás	∅	∅	A költségvetési szerv döntése szerint lehet a könyvviteli számlák közötti átvezetéssel, vagy a részletező nyilvántartásokban rögzíteni